

TELEGRAFUL ROMAN.

Nr 77. ANUL XIII.

Telegrafulu este de doua ori pe septiman: joi'a si Duminica. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditura toiei pe afara la c. r. poste, cu bani ga'a prin scrisori francate, adresate catre expeditura. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Sabiu, in 30 Sept. (12 Oct.) 1865.

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8. fl. era pe o jumetate de anu 4. fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litera mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Invitare de prenumeratiune

la „Telegrafulu Romanu.“

Finindu-se cu 30 Septembre cal. vechiu abonamentulu Dloru abonati pe semestrulu III. alu anulu curinte, Iul. Sept. prin acest'a se deschide abonamentu nou la „Telegrafulu Romanu“ pe semestrulu alu patrulea alu anulu curinte Oct. Nov. si Dec.

Condiitiunile remanu cele cunoscute:

Abonamentulu pe 1/3 anu, pentru Sabiu 1 f., 75 xr. pentru Trannia si Austria preste totu 2 f., — pentru principate 3 f., —

P. t. DD. cari dorescu a ave acestu diariu suntu rogati a-si tramite listele de prenumeratiune insemnandu cu acuratetia si poste — adresandu-le la

Editur'a „Tel. Romanu.“

La cestiunea metropoliei nostre.

„Pesti Naplo“ ne spune, ca amesuratu unei ordinatiuni de curte emise in urm'a decisiunei preinalte a Majestatei Sele din 4 Octobre c. n. — Archiepiscopulu si Mitropolitulu gr. or. Romanu, de aci incolo in tote casurile obvenitore este de a se intitula: „Archiepiscopulu si Mitropolitulu Romanilor greco-orientali din Ungaria si Transsilvania.“

Protocolulu

siedintiei Comitetului Asociatiunei tranne romane tinute in 3 Octobre c. n. a. c. sub presiudu Ilustritatei Sele D. Consiliaru Petru Manu, fiindu de fatia Domnii membrii ai Comitetului: Il. Sea D. Consiliaru Pavelu de Dunc'a, P. On. D. Protosinghelu Nic. Popea, D. Cass. Grabr. Vajd'a D. Dr. Ioanne Nemesiu, DD. prof. Zach. Boiu, Nicolau Cristea, si I. Popescu, Secret. II, I. V. Rusu si D. Cassieru alu Asociatiunei Const. Stezaru.

§ 58. D. Presiedinte presentéza conspectulu despre starea cassei Assoc. pre tempulu acestei siedintie; din carele sa vede, ca Assoc., — dupa subtragerea erogatelor — are in proprietatea s'a pre acestu tempu summa de 23,175 f. 97 xr. Se ia spre sciintia.

§ 59. Dupa aceea Comitetulu Assoc. amesuratu insarcinarei sale primite dela adunarea gen. a Assoc. tinuta in 28, 29 Augustu a. c. la Abrudu si tinu de cea d'antaiu a s'a detorintia a se ocupá cu punerea in lucrare a conclusero susu numitei adunari gen.

Deci dar mai nainte de tote Secret. I. V. Rusu, citesee din positiune in positiune bugetulu preliminaru pre an. curente alu Assoc. 1865/6 din partea adunarei gen. tinuta la Abrudu in siedinti'a s'a II din 29 Augustu n. a. c. p. XXII.

In urmarea acesteia, Comitetulu Assoc., amesuratu insarcinarei sale cum si pre bas'a §. 32 lit. c) din statutele Assoc., decide a asemná la cas'a Assoc. solvirea urmatoresoru summe preliminate de adunarea gen. dela Abrudu sub p. XXII. pos. 1—4 incl. si anume:

a) 200 f. v. a. onorariulu anuale alu Secretariulu II, ce lu va priimi in rate trei-lunarie anticipative.

b) 150 f. v. a. spesele pentru trebuintiele Cancelariei Assoc., cum si pentru plat'a servitoriulu, care se voru solvi iarasi in rate trei-lunarie, anticipative.

c) 100 f. v. a. pentru unu scriitoriu stabilu in cancelari'a Assoc. in primirea Secr. II amesuratu conclusulu ad. gen. dela Hatiegu din 1864 p. 17, earasi in rate trei-lunarie anticipative.

d) 60 f. v. a. pentru inavutirea museulu din Blasiu, preliminati pre an. trecut, in sa nescosi.

§ 60. Ajungendu la pos. 6 din bugetulu preliminaru pre an. eur. 1865/6, care positiune suna despre unu stipendiu de 300 fl. v. a. destinatu din partea adunarei gen. dela Abrudu pentru unu tineru, ce se va consacrá studioloru tehnice: asup'a acestei positiuni se escara mai indelungate debateri seriose intre membri Comitetulu cu care ocaziune se exprima din partea unoru membri si parerea de reu, ca nu s'a providutu totdeodata si stipendiele, ce le avura in anii trecuti ascultatorii de facultatea filosofica la Viena, eaci aceli'a nedepunendu inca tote esamenele rigoroase, din caus'a lipsei de mijloce, se afla in strimtarare demna de tota considerarea. Fatia cu tote aceste, Comitetulu Assoc. cá insarcinatu singuru numai cu punerea in lucrare a Conclusero adunarei gen., se afla motivatu, cu privire la stipendiulu de 300 f. v. a. destinatu din partea adunarei generale dela Abrudu, pentru unu tineru auditoriu la institutulu poli-tehnicu, a decide: cá pentru acelu stipendiu sa se publice Concursu cu terminulu pana in 1 Novembre a. c. c. n.

§ 61. Se luara apoi inainte positiunile 7 si 8 p. XXII. din bugetulu preliminaru pre an. curente din partea ad. gen. dela Abrudu, care positiuni suna despre 800 f., din partea adunarei gen., in favorea unui stipendiu pentru scofa reala, ear 500 f. se lasara in chipsuirea si vointia Comitetulu Assoc. spre a crea din acea suma, stipendii pentru Juristi si gimnasisti.

Asup'a acestoru positiuni, si resp. asup'a positiunei privitore la sum'a de 300 f. v. a., menita pentru scofa reala, se escara earasi debateri mai indelungate, cu care ocaziune se ivira diferite opinii, atatu in privintia loculu, ca unde sa studieze unu atare stipendiatu alu Assoc. in patria in afara de patria? fiinduca acest'a nu se exprima in prot. ad. gen. dela Abrudu, cum si in privintia unoru espusetiuni cam ambigue din testulu prot. ad. gen. anume: sub p. 7 si 8 intr'unu locu se dice: „in favorea scolei reali“, intr'altu locu in sa se votara pentru unu tehnicu 300 f. v. a. (totu la punct. 7, 8.)

Deci Comitetulu Assoc. dorindu a castiga tempu pentru chiarificarea acestoru espressiuni cam ambigue, afla de bine a decide:

ca publicarea Concursulu asup'a stipendiulu, menitu in favorea scolei reale; deocamdata sa se amane pana la alta siedintia a Comitetulu, mai numeroasa, pre candu pre calea diurnalistica se voru provocá, cá la acea siedintia, sa ia parte si membrii Comitetulu, cari nu se afla cu locuintia in Sabiu.

Ear in privintia summei de 500 f. lasata din partea ad. gen. in dispunerea Comitetulu Assoc. spre a crea dintr'ens'a stipendia pentru juristi si gimnasisti, se decide a se crea 4 stipendii de cate 100 f. v. a. pentru juristi si 2 stipendii de cate 50 f. pentru gimnasisti, pentru care sa se si publice Concursu cu terminulu pana in 1 Novembre a. c. c. n.

§ 62. Se citesee Conclussulu adunarei gen. dela Abrudu p. XXIII. privitoriu la aceea, cá Comitetulu la fia-care adunare gen. sa puna pre mes'a adunarei unu proiectu de bugetu pentru anulu urmatoru.

Acestu Conclussu se ia spre sciintia si intocm'a urmare din partea Comitetulu.

§ 63. Se comunica mai incolo conclusele adunarei gen. dela Abrudu p. XXIV. relative la petitiunile si concurselo incurse la Comitetulu Assoc. si recomandate din partea acesteia considerarei si decisiunei adunarei gen. si anume:

a) Conclussulu adunarei privitore la Concurselo tineriloru Georgiu Muresianu si I. Prodanu pentru stipendiulu stenograficu de 50 f.

b) Conclussulu ad. gen. cu privire la petitiunile invet. populari: Simeonu Moldovanu, Andreiu Morariu si Cosm'a Anc'a, cari cerura remuneratiune pentru progressulu loru si a eleviloru sei, facutu in cultur'a pomiloru.

c) Conclussu ad. gen. pentru petitiunea compactorulu Ioann Cristea in privintia asemnarei unui ajutoriu din partea Asociatiunei, spre a se prevedé cu uneltele necesarie.

d) Concluziile ad. gen. in privinta petitiunii studintelui gimnasiului Filimonu Iliu pentru asemnarea unui stipendiu.

La aceste petitiuni se decide a se rezolvi in sensul concluziilor resp. a adunarei gen. si anume: la petitiunile tinerilor de sub a), b) si c) sa se rezolveze negative, din cauze, ca bugetul pe an curente, este foarte marginit; iar petitiunea tin. studinte de sub d) se va lua in considerare potentiva, din partea Comitetului la impartirea stipendiilor pentru gimnasisti.

§ 64. Se citește Concluziile ad. gen. dela Abrudu, p. XXVII. in privinta motiunii facute la numita adunare in urmare provocarei Assoc. literarie din Aradu privitoare la unificarea ortografiei române cu litere. Comitetul decide:

ca resp. Concluziile ad. gen. dela Abrudu, estragandu-se din protocolul ad. gen., sa se impartiasca in totu cuprinsul sau cu directoratul Assoc. literarie aradane.

§ 65. Se citește mai incolo p. XXVIII. concluziile ad. gen. in privinta chestiunii despre compunerea unui dictionariu etimologic si a altui dictionariu in limbile patriei.

Fiindca, in urm'a provocarei din partea Comitetului sub dno 4 Iuliu a. c. DD. Sav'a Barcianu Popoviciu si Vis. Romanu prelunga o hartie de dno 21 Augustu a. c. si tramesera la ad. gen. din Abrudu, nescari probe tiparite din dictionariul de 2 limbi, ce au de cugetu a lu da la lumina: asi Comitetul Assoc. decide a li se raspunde susu numitilor DD. in sensul resp. Concluziilor ad. gen. dela Abrudu p. XXVIII.

§ 66. Secr. refera, ca ad. gen. a decisu, ca intre actele Assoc. sa se tipareasca ca suplementu si numele membrilor Assoc. pre toti anii, incepandu dela urdirea Assoc. pana la an. 1864/5 inclusivu.

Comitetul Assoc. ia spre imbucuratoriia sciintia acestu concluzu, si totodata decide, ca pre viitoria sedintia a Comitetului, sa se pregatiasca din partea Cancelariei, unu proiectu de formulariu alfabeticu, dupa care se urmeze modalitatea tiparirii membrilor in interessulu procurarei unei evidentie pre catu se pote de chiara, atatu despre membrii, cari au platitu regulatu in totu anulu taxele prescrise prin § 6 din statute, catu si despre membri aflatori pre unii ani in resantia, chiaru si in urm'a provocatiunilor emise ad personam.

§ 67. Se refera p. XX despre alegerea noului Archivariu alu Assoc. cum si despre alegerea noului Controloru alu Assoc. in persoane DD. professori Nic. Cristea ca Archivariu si bibliotecariu si Ioane Popescu ca Controloru alu Assoc. (fostu pan' atunci substitutu Controloru.)

Comitetul priimesce intre aclamatiuni de „Sa traiasca!“ alegerea noului oficiali ai Assoc., si totdeodata decide, ca fostulu Archivariu si bibliotecariu Vis. Romanu, carele si dede dimissiunea la ad. gen. tinuta, sa se provoce, ca in presentia unei Comisiuni statore din DD. Dr. I. Nemesiu si Zach. Boiu, sa transpuna bibliotec'a Assoc. Archivulu si alte efecte ale Assoc., in primirea noualesulu Bibliotecariu pre langa unu inventariu, ce sa se prezenteze la viitoria sedintia a Comitetului.

§ 68. Secr. refera, ca D. oficialu de monetaria Victoru Piposiu, cu ocaziunea adunarei gen. dela Abrudu, a transmisu in favorea museului Associat. 10 bucati bani vechi de argintu.

Se priimescu cu multumita si se predau noului bibliotecariu si Archivariu spre a se pastra la locul seu.

§ 69. Secr. refera, ca D. G. Vis'a din Zlatn'a, se roga, ca actele privitoare la detori'a lui de 300 f. dela Vasilie Curesiu, oferite in favorea Assoc. sa se ia de nou in consideratiune si pertractare, fiindca se afla in pozitiune a mai produce si niscari documente noue, privitoare la acesta cauza.

Concluzu. Actele privitoare la acesta cauza se predau Dlu membru alu Comitetului si Advocatu Dr. I. Nemesiu, ca pana la viitoria sedintia a Comitetului cercetandu-le si esaminandu-le, se refera in merito despre acesta cauza.

§ 70. Se refera, cumca D. negociatoriu si agente comerciale in Vienn'a B. G. Popoviciu, a transmisu in favorea Assoc. o ladutia cu carti priimite dela imperatesc'a academia de sciintie din Vienn'a, — pentru care s'a platitu porto postale cu totulu 3 f. 53 xr. v. a.

Se ia spre sciintia si cartile se strapunu in primirea bibliotecarului Asociatiunii.

Cu acestea sedinti'a Comitetului Assoc. se incheia.

Datulu ca mai susu.

P. Manu m. p. I. V. Rusu m. p.
Presied. Secret. II.

Sabiiu 27 Sept. Astadi inainte de amedi s'au deschisu si edinti'a cea d'ant'ia a universitatii nationale sasesci.

Sedinti'a o au deschisu comitele nationale prin o cuventare in carea arata mai intaiu, ca situatiunea desemnata mai de

aprobe in hartia sea conchiamatore din 20 Sept. a. c. Pau indemnata a aduna pre reprezentantii scaunelor. Langa acele exprimate in mentiunata hartia mai adauga apoi, ca aventulu constitutionalu pentru intregulu imperiu emanatu din pr. n. actede statu din 20 Octobru 1860 si 26 Febr. 1861 s'a turburatu prin opusetiunea Ungariei; ca impregiurarea acest'a, in urm'a carei o parte asi insemnata cum este Ungari'a, nu au potutu fi induplecata a participa la senatulu imperialu, au facutu totu mai simtibila lips'a impacarei cu regatulu acest'a, despre care lipsa au mentiunatu si unele voci elocuinte si patriotice cu ocaziunea desbaterii adresei in sesiunea cea mai prospeta a senatului imp.; ca regimulu nu au potutu sa nu dea ascultare acestoru dorintie exprimate in favorea unei impecari, dar ca se credea, ca actiunea necesitata de asta impregiurare se va estinde numai asupra partilor renitente Ungari'a si Croati'a nu si asupra Tranniei, carea au priimitu legile fundamentale de statu si au transmisu deputati la senatulu imperialu. Rescriptulu dela 1 Sept. arata acum, desfiintandu diet'a convocata prin rescript. din 21 Aprile 1863 pe 1-a Iuliu a aceluasi anu si convocandu alta pe 19 Novembre a. c. numai pentru revissiuinea art. I. de lege dela 1848 despre uniunea Transilvaniei cu Ungari'a cu respectu la interesele comune ale acestoru tieri, ca si Trannia e engagiata in actiune de-si numai indirectu.

Nu e nici o indoieala ca prin acesta actiune suntu atinse si interesele cele mai mari ale natiunii sasesci si asi se pune organulu constitutionalu intrebarea, ca ce pozitiune are sa ocupe natiunea sasesci in momentele de fatia. Dreptulu acest'a lu are universitatea basata pe constitutiunea tierii, care dreptu, prin articuliu privitori la principiulu egalei indreptari a nationalitatiloru si confessiuniloru recunoscute dupa dreptulu de statu, s'a garantatu de nou prin inarticularea natiunii romane si a confessiuniloru ei prin sanctiunarea art. I. alu dietei transilvanice din 26 Octobru 1863.

De dreptulu acest'a s'a folositu universitatea si mai de inainte si trecendu preste alte date aminteste de reprezentatiunea nationala dela 1862 incuviintiate de Maiest. Sea.

Espune mai departe meritulu universitatii din an 1848 la directiunea natiunii intregi in urm'a carei manifestulu din 21 Decembre 1848 exprima urmatoarele cuvinte maiestatiche:

„Tronulu si statulu pentru care vati luptatu ve vore fi cu recunoscinti'a meritata sciindu apretiuu garantiile, cari vi le-au garantatu strabuni nostri pentru virtutea, perseveranti'a si credinti'a cea multu laudata de acei'a, dar cu deosebit're pentru simtiulu vostru de ordine si legalitate si intrebuintiarea cea prudenta a libertatitiei carea s'au indigenatu intre voi spre splendorea coronei si esistinti'a statului.“

Se provoca mai incolo la manifestulu din 20 Sept. ca la unu nou atesta'u alu buneivointie a monarchulu provocatoriu la conlucrarea tuturor spre o impacare definitiva si apoi incheia exprimandu dorinti'a de o succedere a deslegarei problemei, ce are universitatea de a deslega, ca sa se mai poata adauga o foia noua onorifica in istoria poporulu sasescu.

„Ddieu sa tina, Ddieu sa binecuvinte pe Maiestatea Sea c. r. apostolica, prea gratosulu nostru Imperatu si Domnu Franciscu Iosifu Antaiulu! Sa traiasca!

Acesta din urma fu repetita de trei ori cu entusiasmu de tota casa.

Dupa aceea dep. Rannicher ia cuventulu si rostese dupa unu obicei vechiu unu cuventu de introducere.

Presied. Comit. Schmidt incunoscinti'ea universitatea ca in locul notariulu universitatii pensiunatu, Arz s'a substituitu disponibilulu pretoru c. r. Schneider. Dupa aceea si predau ablegatii acreditivele; sa decide o comisiune verificatore care consta din dep. Cincului mare Alois Capesius si dep. Cohalmului Franc. Schreiber. Fiinduca deputatii Sighisioarei amendoii iara alu Mediasulu unulu nu au sositu se amana desbaterile pe alta sedintia.

Sabiiu 26 Sept. Astadi s'a tinutu conferintia asupra impartirii stipendiiloru din fundatiunea Franciscu Iosefiana, cari stipendii amesuratu tenorei concursulu publicatu in nrii „T. R.“ 72, 74 si 75 s'au impartitu intre patru academisti in patria a 50 f. v. a. si adeca: dd. Georgiu Danila, juristu an. III. si Basiliu Greavu jur. in an. II. ambii la Academi'a c. r. de drepturi in Sabiiu; mai departe dd. Pavelu Stoic'a si Iovianu Cioplinte juristi in an. I. ambii la academi'a de drepturi in Clusiu.

Otarirea in privinta stipendiiloru destinate pentru universitate s'a mai amanatu.

Clusiu. „Kol. Közl.“ impartiasce dupa o corespundintia a sea din Naseudu urmatoarele:

„Nici inteliginti'a romana (oláh) din districtulu Nasendului nu e multiamita cu schimbarea cea noua a lucrurilor, carea preste totu fiindu mai numai din ampoiati si temu lefile cele mari (? Red.) si diarnele cari suntu si mai mari si alte sportule merunte.

Mai mult decât de trei săptămâni se afla în consultări neîntrerupte și dile întregi s'au ostenit în dispute sgomotoase și lungi până când în fine s'au învoit, că să scrie o rogare către Mai. Sea, în carea să cêra următoarele :

- a) să nu fie uniune, mai bine
- b) să se anecteze districtul Naseudului la Bucovin'a,
- c) să se restatorêscă organizarea marginei militare;
- d) muntii revindicați să se dea în proprietatea poporului.

Positiunea acêst'a din urma credu, că numai de aceea cuprinde locu în rogare, pentru că să fie unu prêtestu de a acoperi poporul spesele de drumu ale deputatiunei, pe calea subsemnârilor, de ôre ce fără astfelu de iritamente poporul nu si aduce bucuros banii să-i puna sub dispozițiunea corifeilor sei.

Deputatiunea, ce are să ducă rogarea la Vienn'a o compun urmatorii membri: M. Lic'a, Porcius Florianu, Buzdug, Natai (?) Basiliu sub conducerea prepositului Gherlei Macedonu Popu.

Deputatiunea acêst'a au și plecatu în 22 tr. fără de a atrage atentiune asuprași. Ce felu de rezultatu va avê? e unu secretu alu viitorului.

Ce voru mai fi potutu de tôte pune în rogarea loru afara de cele mai susu, nu se pôte sci; pentrucă tôte s'a făcutu asiâ de secretu, încâtu la cei ce nu au fostu indusi în secretu abia au potutu strabate atât'a câtu amu scrisu." X.

Ori câtu va studiâ omulu aceste știri ale corespundintei nu se pôte desface de convingerea aceea, că tóta corespundint'a să vede a fi adapata de tendintie. Pentru că nu potemu presupune de inteligint'a noastră din Naseudu, că ea în cestiunea cea vitală atingătoare de pe positiunea țierei după dreptulu de statu, să fie mestecatu lucruri cu totulu parțiale, cu atâtu mai puțin credemu, că s'aru fi încumetatu a face salturi mortale, cari de o parte lovescu în fatia de-a dreptulu lupt'a Românilor pentru întregitatea și autonomi'a țierei, iară de alta parte aru face să credă cine-va că noi numai glumim cu politica. Sântemu dara în cea mai bună speranția, că frații Naseudeni voru dă o desmintire eclatantă acestei insinuațiuni tendentioase.

Varietăți și noutăți de zi.

Aflăm dintr'o corespundintă privată a noastră că la Mediasiu s'a nascutu unu copilu monstru cu două capete lipite. Unulu care este celu adevăratu e desvoltatu cum se cade, alu doilea care este opusu celui d'antâiu, nu e espresu și preste gur'a cestui din urma atârna o pelitiă care o acoperă cu totul. De resuflatu se dice că resuflă pe ambê gurile.

Principatele române unite.

(Continuare din nr. premergatoriu.)

Insa, afara de aceste atestări date prin canone prin istoria și prin Novele, independint'a bisericeii noastre mai are încă și alte temeieri, și anume:

1. Actulu sinodului din Constantinopole, care s'a celebratu pe tempulu Imperatului Peleologulu, marturitu și în cartea sinodului Moldovei din 1-iu Ianuariu 1752, în care, după promisiunea ce fiulu acelui imperatu dedese, în trecerea sea prin Moldov'a, Domnului Alessandru celu bunu. se recunosc și se întări și cu chisove imperatesci independint'a mitropolitului Moldovei.

2. Istori'a Moldovei, scrisă de princulu Dimitrie Cantemiru, care a domnit la anul 1711 în Moldovi'a, atestă că mitropolitii Moldovei de apururea au avutu o deosebită onore la biserica resaritului, și deca na aveau numele de patriarhu, totusi nu erau supusi nimenui.

3. Nomocanonulu lui Aristinu, tradusu și tipăritu la Tergoviste în anul 1652 din ordinulu princului Matheiu Basarabu, a constituitu regul'a pentru biserica româna, și declară că mitropolitii țierilor române nu depindu, nici de patriarhdulu Orchidei, nici de patriarhi'a Constantinoplei.

4. Firmanulu imperatescu alu mariei sele Sultanulu Abdul-Hamidu dela încheierea lunei Djemadzilu-ulu-Akhier din anul egirei 1200 (1783), prin care se respinse cererea patriarhdului de Constantinopole de a rendu mitropolitii în Moldov'a. Pré fericirea vóstră nu poteti a nu cunoșce că, în timpurile cele mai nefaste ale istoriei noastre, atunci cându Moldov'a și Valachi'a erau ocărnuite de principii străini trimisi din Constantinopole, totusi acelu firmanu imperatescu a recunoscutu cu solemnitate și a confirmatu independint'a bisericeii noastre de către patriarhi'a din Constantinopole.

5. Regulamentele organice ale ambelor Principate au întăritu străvechiulu usu alu țierei noastre de a se alege mitropolitii și episcopi de către adunările extraordinare, compuse de înaltulu cleru și nobilii țierei; — și, în fine

6. Faptele istorice, din care acestu urmatoriu aru fi singuru de 'adjunsu spre a constată legitimitatea drepturilor bi-

sericeii ortodoxe române; — și despre acêst'a a nu mai lasă nici o îndoieală, iată fapțulu:

La finele seculului alu XVII, biserica ortodoxă din Transsilvani'a fu asuprită, și eromonaculu Atanasie, alesu Mitropolitu, nu potu priimi chirotoni'a Episcopale. Veni dara în Valachi'a, unde elu atrasese presint'a unuia din cei mai mari dignitari ai bisericeii ecumenice, — a pré fericirii sele Dorotheiu, — patriarhdulu din Erusalemu. recurgendu dara la sfatuirile parintesci ale pré fericirii sele, patriarhdulu sfatui pe Atanasie a se supune esarchului Hungro-Vlachiei, adeca Mitropolitului din Bucuresci; făcu înca mai multu patriarhdulu Erusalimului: scrisă o epistola sfatuitoare lui Atanasie, — epistola care a fostu pestrată și intru care elu povetuiiesce că, în tôte casurile de îndoieală, de greutăți, Mitropolitulu din Transsilvani'a să se adreseze în totdeun'a la esarchulu ocărnuirei, care este Mitropolitulu de Bucuresci, și că numai în acele casuri pe care nu le aru fi potutu resolve Mitropolitulu de Bucuresci în împreună sfătuire cu Episcopii sei, numai atunci trebuie să se adreseze la Constantinopole, și în sprijinulu acestei erarchice ordnuei care determină asiâ împede o simplă prăcadere de onore spirituale datorită patriarhatului de Constantinopole, venerabilele Dorotheu alu Erusalimului învoca prescriptiunile canónelor 9 și 17 ale sinodului de Chalchedoni'a. Atanasie, supundu-se sfatuirilor patriarhdului, fu chirotonisitu la Bucuresci Mitropolitulu de Transsilvani'a, la 22 Ianuariu 1698, prin Teodosie, Mitropolitulu Hungro-Vlachiei, pe care-lu recunoscă, în marturirea s'a archipastorească, de stăpenulu seu, făgăduindu a urmă invetiaturei esarchului seu și apăzi neschimbate, intru tóta eparchi'a sea, „câte tocmele aru avê scaunulu Hungro-Vlachiei." Aceste acte sunt consemnate la fil'a 19 din condic'a veche a chirotonielor din mitropoli'a din Bucuresci: se mai potu vedé înca în istori'a bisericească a lui Lesviodoxu, precum și în istori'a eclesiastică a pré eruditului și pré venerabilelui Mitropolitulu astadi pastorindu în Transsilvani'a.

În fati'a unoru dovezi asiâ de puternice, în fatia dara a canonului 34 apostolicu, în fati'a istoriei, în fati'a legiloru imperatesci bisericesci; în fati'a unui străvechiu usu, din vechi comprobatu prin actele sinodului din Constantinopole, prin monacanonulu, prin firmanu imperatesci, prin vechi'a și nou'a constitutiune a țierei, — întrebăm cum s'a potutu pretinde, că biserica româna este o biserica provinciale și dependinte de ocărnuirea Sântului Scaunu ecumenicu?

Potut'au, după tôte aceste, biserica constantinopolitana a a exercită o supremația în faptu asupr'a unei biserice ocărnuite, în Valachi'a de unu esarchu, și, în Moldov'a, de unu Mitropolitulu cu totul neaternatu? Cum și cându? — Patriarhiu trimisau vre-odată Românilor Mitropolitii și Episcopi? datu vre-odată legi și regulamente bisericesci? Confirmatou ôre-cândă cele de noi făcute? — Nici odată și nimene nu pôte sci mai bine de câtu pré fericirea vóstră că, în fatia cu noi, actiunea pré fericitiloru patriarhi ecumenici, în astfelu de materiă, s'au marginitu la o benedictiune spirituale ce au cerutu în totdeun'a alesii nostri Episcopi, benedictiune ce o solicitau cu asentimentulu siefului statului în conformitate cu prescriptiunile canonică, unu semnu de o adenca deferintă pentru patriarhatulu Constantinoplei, alu cărui'a sântu scaunu, în ochii lumii creștine, în infatisieza unitatea bisericeii ortodoxe resaritene. — De-si sum animatu de celu mai profundu respectu pentru Sântulu-Scaunu ecumenicu, totusi sum silitu a conchide, Sântu Parinte, că independint'a bisericeii ortodoxe române nu pôte fi supusă la nici o îndoieală și că autocefali'a ei nu se pôte concili'a cu dreptulu de supremația și de ingerintia, ce acum le revindicati pré fericirea vóstră.

Art. 2. alu legi sinodale privesce institutiunea unui sinodu generale pentru Romani'a. Pré fericirea vóstră sunteti de parere, că canonele bisericesci aru condamnă admissiunea mireniloru într'unu sinodu, convocatiunea sinodului prin siefulu Statului și participarea ministrului de Curte la lucrările sinodului.

În ceea ce privesce admissiunea mireniloru în sinode, asiâ avê, pôte a'ni face o muștrare, însă nu e aceea ce-mi faceti pré fericirea vóstră. Căci, suindu-mă până la institutiunile primitive ale bisericeii și consultandu tradițiunile credinței ortodoxe în Romani'a și povetuiindu-me de istori'a noastră, sum silitu a recunoscă că, în sinodulu generale, n'amu rezervatu elementulu laicu unu locu destulu de largu.

Sântulu Ciprianu, se scie, că nimic'a nu-i placea a face, fără a consulta și poporul. Asemene și la noi a fostu datin'a bisericeii noastre române din tempi imemorabili că, la consultarea despre trebile bisericesci, să i-a parte toti creștinii, nu numai clericii, pentrucă pre toti înteresăza ale bisericeii. În sprijinulu acestei diceri găsescu în analele noastre unu exemplu care cu deosebire, va înteresă pe pré fericirea vóstră,

pentru ca tratéza despre unu din cei mai ilustrí predecesori ai pré fericirii vóstre pre sântulu scaunu ecumenicu.

S. Nifonu, patriarchula, gonitu din scaunulu Constantino-
polei, chiamatu de Domnulu Radu Voda in tier'a romanésca,
pentru ca-lu postea tier'a. S. Nifonu veni si gási biseric'a isvri-
tita si sfátu'i sa se adune unu sinodu. Atunci Domnulu chia-
má „pe toti egumenii dela tóte monastirile si totu clerulu bi-
sericeii, si fácú soboru mare dimpreuna cu Domnulu si cu toti
boierii, cu preoti si cu mireni, si indata slobozi isvóre de in-
vetiatura limpede si curata.“ Eata cum intielegea S. Nifonu ca-
nónele in privirea sinodului.

Bine-voindu pré fericirea vóstra a aruncá o ochire asu-
pr'a institutiuniloru eclesiastice, in vigóre la vecinii nostri, ro-
máni ortodoxi cá si noi, din imperiulu Austriei, veti vedé si va
veti convinge, ca sinodulu bisericeii mitropolitane din Transsil-
vani'a se compune de 24 membrii clerici si de 20 laici; iara
sinodulu de Carlovitiu, ca se compune de 25 membrii clerici,
25 laici civili, si 25 membrii militari. — Au nu dovedescu ace-
stea esemple, pána la evidentia, ca, atátu aci cátu si dincolo de
Carpati, seminti'a romána de-si supusa inriuririi influintiiloru
politice fórté deosebite, totusi a remasu credinciósa spiritului
neatinsu alu institutiuniloru primitive ale bisericeii?

Pentru acést'a, in acordu cu tóta tier'a, cleru si poporu,
amu voitu cá elementulu laicu sa fia reprezentatu in sinodulu
generale alu bisericeii ortodoxe románe, in conformitate cu in-
stitutiunile primitive ale bisericeii, cu datinele antice ale tieriei,
cu mai multe dintre canónele bisericesci, precum si cu unele
din legile imperatesci, pe cari voiu avé ocaziune ale citá mai
josu. (Va urmá).

Nr. 40—3 CONCURSU.

La institutul clericalu gr. resariténu románu alu Epar-
chiei Caransebesiului, care institutu s'a transpusu dela Ver-
sietiu in Caransebesiu, devenindu vacanta catedr'a profesoralá
a II-a pentru sciintiele teologice, se escrie concursu spre o-
cuparea acestui postu, cu care e impreunatu salariulu anualu
de 399. fl. v. a.

Petitiunile concursuale inzestrate cu timbru cuvenitu se
voru substerne pána in 15/27 Octomyre a. c. Consistoriului
diecesanu gr. res. din Caransebesiu, fiindu provédute cu ur-
matórele atestate:

- 1) adevérintia de botezu, cá competitorulu este de reli-
giunea gr. resariténa
- 2) ca acél'a a absolvitu studiele gimnasiale, eara dupa
sistema vechie si cele filosofice, mai departe sciintiele teolo-
gice.
- 3) Adevérintia despre portarea lui morala si politica,
precum si despre serviciulu de pána acum.

Dela Scaunulu episcopescu alu Eparchiei gr. resarítene
románe a Caransebesiului.

Caransebesiu in 11 Septemvre 1865.

Nr. 43—2 Concursu.

Devenindu vacante statiunile invatiatoresci din Comune-
le gr. orientale, Protopopiatulu Albei-Iuliei:

a) Cieln'a impreunata cu unu salariu anuale de 100 fl.
v. a. 10 ferdele de bucate jumetate gráu, jumetate cucuruзу,
4 stángini lemne de focu, si quartiru naturale;

b) Cricá u impreunatu cu unu salariu anuale de 100 fl.
v. a. din cass'a comunale, 4 stangini de lemne, si quartiru
naturale;

c) Stremtiu impreunata cu unu salariu anuale de
100 fl. v. a. quartiru liberu, si lemne de focu—pentru ocuparea
acestor'a se deschide prin acést'a Concursu pána la 15 Oct. c. v.

Doritorii de a ocupá vreun'a dintr'acestea statiuni invati-
atoresci, pána la susprefipt'a di au a-si asterne cererile sele cu
documintele:

- 1) ca suntu Románi de religi'a gr. orientale,
- 2) ca au absolvatu gimnasiulu inferioru, s'au celu putínu
2 clase gimnasiale, si cursulu pedagogicu, s'au clericalu in
institutul Archidiecesanu in Sabiiu,
- 3) se produca atestate de consciintie indestulitóre despre
limbile patriei,
- 4) ca sciu cantárele, si tipiculu Bisericescu,
- 5) ca suntu in privinti'a morala, si politic'a nepatati, si
- 6) cá casatoriti fiindu, traiescu cu sotiele loru in frie'a
lui Dumnedieu.

Cieln'a 6 Septemvre 1865.

Grigoriu de Ratiu

Prot. gr. orient. Albei-Iuliei si Inspect.Scol. distr.

Nr. 39—3 Concursu.

Spre ocuparea postulu nou invetiatorescu la scól'a ro-
mána gr. res. din Comun'a Betleanu, pentru a II-a Classa nor-
mala, se deschide Concursu pána la 1 Octobré a. c. cu
carea este impreunatu unu salariu anualu de 200 fl., v. a.

Redactoru respundiatoriu Zacharia Boiu.

quartiru liberu, cu camara, pivnitia, curte separata cu grádina
de legumi,— 3 stángini lemne de focu, si de totu copilulu la
da la umblatoriu câte o ferdela bucate; — care salariu se va
scóla t tu pátrariulu de anu regulatu: jumetate din fondulu
scólei si jumetate dela Cass'a comunala; iara pe viitoriu déca
se va aratá sporiu bunu, salariulu se va mai imultí.—

Doritorii de a ocupá acestu postu; au de a-si asterne ce-
rerile sele cu mána propria scrise, si dupa lege timbrate, la
subscrisulu documentandu,

- 1) ca suntu románi de relegea gr. resariténa,
- 2) ca suntu clerici séu pedagogi absoluti,
- 3) ca suntu cantáreti bisericesci, si sa scia limb'a ger-
mana*) bine,
- 4) ca suntu in privinti'a morala nepatati; si
- 5) déca suntu casatoriti, ca traiescu cu sociele loru in
frie'a lui Ddieu nevinovatí.

Fogarasiu 26 Augustu 1865.

Petru Popescu m. p.

Prot. gr. res. alu Tract. I alu Fagarasiului si Insp. scol. District.

Nr. 44—2 Publicare de Concursu.

In urmare si intielessulu conclusulu Adunárei generale
a Assoc. tranne tinute la Abrudu in 28, 29 Aug. a. c. siedin-
ti'a II. p. XXII subscrisulu Comitetu publica prin acést'a con-
cursu pentru urmatórele stipendii scolastice:

1) Patru stipendii de câte 100 fl. v. a. destinate pentru
4 ascultatori de drepturi ori unde in monarchia.

2) Dóua stipendii de câte 50 fl. v. a. pentru doi scolari
din clasele gimnasiali superiori. Terminulu se defige la a-
cestu Concursu pre 1 Novembre c. n. a. c.

Aspiratorii la susu numitele stipendii, voru avé pána la
defiptulu terminu a-si asterne la Comitetulu Assoc. tranne,
petitiunile sele provédute: a) cu atestatu de botezu. b) cu
testimoniu scolasticu despre progressulu in studia, cum si de-
spre portarea morala, in nrma c) cu testimoniu demnu de cre-
dintia despre lipsirea mijlóceloru materiale spre a poté conti-
nuá cursulu invetiatoriloru. *)

Din siedinti'a Comitetului Assoc. tranne románe tinuta la
Sabiiu in 30 Octobré 1865.

Nr. 45—2 Publicare de Concursu.

In urmare conclusulu adusu in siedinti'a II. p. XXII
a Adunárei gen. a Assoc. tranne románe tinute in 28, 29 Au-
gustu c. n. a. c. la Abrudu, Comitetulu Assoc. tranne, publi-
ca prin acést'a Concursu la unu stipendiu de 300 fl. v. a., de-
stinatu pentru unu tineru románu, carele se va consacrá stu-
dieloru tehnice.

Terminulu Concursului se deschide pre 1 Novembre du-
pa calendariulu nou a. c.

Concurentii la acestu stipendiu au de a-si tramite pána
la susu numitulu terminu la Comitetulu Assoc. tranne resp.
concurse provédute si instruite cu tóte documintele necesá-
rie si resp. cu testimoniu bunu de maturitate, cum si cu do-
cumentu demnu de tóta credinti'a, despre lips'a de mijlóce. *)

Din siedinti'a Comitetului Assoc. tranne románe tinute la
Sabiiu in 3 Octobré c. n. 1865

Nr. 42—2 Concursu.

Devenindu vacante statiunile invetiatoresci din comunele
nele Vidr'a de mediu, Scarisiór'a si Albacu (comun'a biseri-
césca Arad'a), cari suntu impreunate anume:

a) Vidr'a de mediu cu unu salariu anuale de 200 fl. v. a.
o gradina mare, quartiru si lemne.

b) Scarisiór'a cu unu salariu anuale de 200 fl. v. a.
quartiru si lemne.

c) Albacu — Comun'a bisericésca Arad'a — cu unu sa-
lariu anuale de 200 fl. v. v. quartiru si lemne.

La cari statiuni invetiatoresci se deschide concursu pána
la 16 Octovre st. v.; doritorii de a ocupá aceste statiuni in-
vatiatoresci pána la susu numit'a di au a-si asterne concu-
rsele sele la subscrisulu, provédute cu documintele:

- 1) ca suntu de religi'a gr. or.
- 2) ca au absolvitu gimnasiulu inferioru s'au celu putínu
cursulu pedagogicu séu clericalu in institutul Archidiecesanu.
- 3) ca sciu cantárele bisericesci,
- 4) ca au moralitate buna.

Protopresbiteratulu si Inspectoratulu Distr. gr. or. alu
Câmpeniloru.

Câmpeni 25 Augustu 1865.

Ioann Patiti'a
Protopopu si Inspectoru district.

*) Celelalte diuarie románe inca suntu rogáte a primí in colónele
sele aceste Concurse.